

NORGES HØYESTERETT

Den 26. juli 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Falkanger og Bergsjø i

HR-2013-01566-U, (sak nr. 2013/1448), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Svein Kjetil Svendsen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelse om nektelse av dokumentinnsyn, jf. straffeprosessloven § 242 første ledd første punktum.
- (2) A, født 18. juli 1987, ble 4. juli 2013 siktet for overtredelse av straffeloven § 229 første straffalternativ, jf. § 232. B ble siktet for samme forhold.
- (3) I forbindelse med behandlingen av påtalemyndighetens begjæring om varetektsfengsling avsa Jæren tingrett 5. juli 2013 kjennelse med slik slutning:

"1. A, gis ikke innsyn i dok 03, dok 04, dok 06, dok 07, dok 18, dok 22 og dok 27."

- (4) A ble ved tingrettens kjennelse samme dag varetektsfengslet til 2. august 2013 med brev- og besøksforbud i hele perioden og full isolasjon inntil 19. juli 2013. Fengslingen ble begrunnet i bevisforspillelsesfare, jf. straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2.
- (5) A anket prinsipalt over kjennelsen om varetektsfengsling, subsidiært over kjennelsen om dokumentinnsyn, og nedla samtidig påstand om innsyn i tingrettens fengslings-kjennelse for medsiktede B.
- (6) Før saken ble oversendt lagmannsretten avsa tingretten – formentlig 9. juli 2013 – kjennelse med slik slutning:

"A gis ikke innsyn i Jæren tingretts fengslingskjennelse av 5. juli 2013 i sak nr. 13-11671ENE-JARE."

- (7) Gulating lagmannsrett la til grunn at anken også omfattet denne kjennelsen, og avsa 11. juli 2013 kjennelse med slik slutning:
- "1. Anken over tingrettens kjennelse om fengsling forkastes.**
- 2. Anken over tingrettens kjennelser om å nekte siktede innsyn i dokumenter forkastes."**
- (8) A har ved sin forsvarer anket lagmannsrettens kjennelse for så vidt gjelder spørsmålet om dokumentinnsyn. Det er i korte trekk gjort gjeldende:
- (9) Det er en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten vurderte den subsidiære anken over kjennelsen om dokumentinnsyn før den prinsipale anken over kjennelsen om varetektsfengsling.
- (10) Subsidiært anføres at lagmannsretten har lagt til grunn uriktig lovtolkning. Straffeprosessloven § 242 må ses i sammenheng med straffeprosessloven § 170 a og EMK. Siktete møtte frivillig for politiet for å avgi forklaring, men ble i stedet pågrepet. Han har nå avgitt forklaring og har svart på samtlige spørsmål. Politiet har hatt tid og anledning til å gjennomføre nødvendige etterforskningskritt. Nektelse av dokumentinnsyn innebærer krenkelse av EMK når både tingretten og lagmannsretten utelukkende har begrunnet fengslingsvilkårene i de dokumentene som siktede er nektet innsyn i.
- (11) Det er lagt ned slik påstand:
- "1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.**
- Subsidiært:**
- 2. Siktete gis innsyn i de dokumenter som er unntatt innsyn av påtalemyndigheten."**
- (12) *Påtalemyndigheten* har bemerket at siktede ikke var i stand til å la seg avhøre da han møtte for politiet, og har ellers vist til lagmannsrettens kjennelse.
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder saksbehandlingen og lovtolkningen, som utvalget har kompetanse til å prøve.
- (14) Nektelse av innsyn i sakens dokumenter innebærer et inngrep i siktedes prosessuelle rettigheter. Et slikt inngrep kan ikke besluttes alene på grunnlag av de vanskeligheter innsyn kan medføre for etterforskningen. Det må skje en avveining mellom de hensyn som tilsier begrenset innsyn og siktedes behov for å gjøre seg kjent med sakens dokumenter.
- (15) Det redegjøres i Rt. 2008 side 378, samt i de avgjørelser det der vises til, for den avveining som må gjøres, og hvilke krav som må stilles til begrunnelsen.
- (16) Da lagmannsretten ikke har foretatt noen avveining av interesser, og ikke har vurdert forholdet til kravet til rettferdig rettergang, jf. EMK artikkel 6 nr. 1, må lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (17) Heller ikke tingretten har foretatt noen slik avveining av de motstående interesser, og da spørsmålet om dokumentinnsyn mest hensiktsmessig behandles av tingretten i første instans,

oppheves også tingrettens kjennelser.

(18) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens og tingrettens kjennelser oppheves.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: